

Kvalitativní výzkum (JSB 514 a JSB 575)

(verze sylabu k 8. 4. 2025, oproti únorové verzi změna jen v seminární místnosti a jednom termínu odevzdání)

5 ECTS

Rozsah výuky: 2/1

Mgr. Eva M. Hejzlarová, Ph.D. – eva.hejzlarova@fsv.cuni.cz

Kurs bude vyučován ve středu 11:00-12:20 v aule B103b (přednášky); semináře pak ve vybrané pondělky (15:30-16:50 v C221) a vybrané čtvrtky/středu (14:00-15:20 v C123)

Bližší informace viz <https://dl1.cuni.cz/course/view.php?id=10166>

Anotace: Předmět se zaměří na specifika kvalitativního výzkumu, a to jak na sběr dat, tak na jejich vyhodnocení. Důraz bude s ohledem na zařazení předmětu v bakalářském studijním programu kladen na praktické využití těchto metod tak, aby studující byli schopni realizovat vlastní výzkum, ale i posoudit kvalitu výzkumu (např. v pozici úředníka zadávajícího výzkum či hodnotícího nabídky k výzkumu). Z metod sběru dat bude pozornost soustředěna zejména na rozhovor (prakticky) a dále na pozorování a výběr textů; z analytických metod bude probíráno otevřené kódování a kvalitativní obsahová analýza.

Cíle výuky:

1. Studující získá základní orientaci v oblasti sběru a analýzy dat v tzv. kvalitativní metodologii, a to s důrazem na využití v politologii a veřejné politice.
2. Studující získá zkušenosti ze sběru kvalitativních dat (aktivně z metody rozhovoru a rozhodnutí o datovém souboru, pasivně z dalších).
3. Studující získá zkušenosti z tzv. kvalitativní analýzy dat (aktivně z jedné vybrané metody, pasivně z dalších).

Podmínky pro splnění studijních povinností

Aktivity kurzu jsou bodovány a maximálně je možné získat **100 bodů**, a to následujícím způsobem.

V rámci práce v semestru je možné získat 49 bodů.

Za „hlavní úkoly“ (ty jsou v semestru čtyři – viz níže v tabulce) je 4-8 bodů (pokud není dodržen termín odevzdání, maximální hodnocení se sníží na polovinu, tj. 2, resp. 4 body); celkem 20 bodů.

Za aktivní účast na každém semináři je možné získat 3 body; celkem tedy 9 bodů.

Za minitesty na přednáškách (2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 12) je možné získat 2 body, za minitest na přednášce č. 7 budou max. 4 body. Celkem bude možné za minitesty získat 20 bodů.

Po skončení semestru už nebudou žádné povinnosti, jen napsání testu, který bude hodnocen z maxima 51 bodů.

Studijní povinnosti splní ti, kteří obdrží více než 50 bodů (včetně). Výsledná známka bude odrážet celkový počet bodů podle přehledu uvedeného níže.

90-100 A

80-89 B

70-79 C

60-69 D

50-59 E

49 a méně F

		Téma	Minitest	Hlavní úkol
1	19. 2.	Uvedení do kurzu /Základy výzkumu a specifika kvalitativního výzkumu	-	
2	26. 2.	Cíle a výzkumné otázky	Ano (2 body)	
3	5. 3.	Metody sběru dat (s důrazem na rozhovory)	Ano (2 body)	
4	12. 3.	Metody sběru dat (s důrazem na rozhovory)	Ano (2 body)	Středa 12. 3. 9:00 Informovaný souhlas, návod k rozhovoru, reflexe cizího rozhovoru (4 body)
5	19. 3.	Výzkumné designy a etika v kvalitativním výzkumu	Ano (2 body)	
6	26. 3.	<i>Reading week</i>	-	
7	2. 4.	Rozebírání příkladů kvalitativního výzkumu na základě četby	Ano (2 body)	Úterý 8. 4. 9:00 pořízení rozhovoru, jeho přepis a reflexe (8 bodů)
8	9. 4.	Opakování, ujasňování a kvalita v kvalitativním výzkumu	Ano (2 body)	Středa 16. 4. 9:00 přečtení 5 rozhovorů a pořízení výpisků z nich (4 body)
9	16. 4.	Metody analýzy a ukázka kódování	Ano (2 body)	
10	23. 4.	Návrh vlastního a posouzení cizího výzkumu	Ano (2 body)	Středa 23. 4. 9:00 analýza rozhovorů (4 body)
11	30. 4.	(jen seminář 2!!!)	-	
12	7. 5.	Interpretace a prezentace zjištění	Ano (2 body)	
13	14. 5.	Opakování, ujasňování	-	

Společné přednášky Téma semináře	Semináře – skupina 1 (C221)	Semináře – skupina 2 (C123)
Reflexe informovaných souhlasů a návodů k rozhovoru, reflexe cizích rozhovorů	Pondělí 17. 3. (3 body)	Čtvrtek 20. 3. (3 body)
Reflexe rozhovorů	Pondělí 14. 4. (3 body)	Čtvrtek 17. 4. (3 body)
Reflexe analýzy	Pondělí 28. 4. (3 body)	Středa 30. 4. (!!!) (3 body)

Výzkumná a studijní etika a pravidla chování

Vzhledem k tradici univerzity a povaze vyučovaných předmětů je kladen velký důraz na etické a odpovědné jednání všech studentů a vzájemný respekt. Etické a odpovědné jednání je navíc základem práce analytika veřejné politiky, na které studium připravuje. Za výrazné porušení etiky se přitom považuje zejména: a) plagiátorství – tj. citace slov, dat či myšlenek bez přesného uvedení zdroje; b) manipulace s daty a informacemi (např. jejich úprava či arbitrární vytvoření); c) podvody jakéhokoli druhu. Diskuse nad jakýmkoli tématem mají být vždy vedeny korektně a věcně bez osobních invektiv a s respektem k dalším lidem v diskusi. Porušení pravidel (např. jakékoli případy plagiátorství) se bude striktně řešit dle disciplinárního řádu FSV UK (dostupný na <https://fsv.cuni.cz/pro-zamestnance/vnitri-predpisy/disciplinari-rad>).

Kontakt a konzultace

Na konzultaci se studující domlouvají prostřednictvím systému <https://konzultace.fsv.cuni.cz/> .

Hlavním komunikačním prostředím je moodle – stránky kurzu lze nalézt na <https://dl1.cuni.cz/course/view.php?id=10166>. Bez přihlášení a aktivní účasti v tomto prostředí (odevzdávání úkolů, zpětná vazba) nelze kurz absolvovat.

Základní literatura

Drulák, P. a kol. (2008) Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích. Praha: Portál.

Hendl, J. (2009) Kvalitativní výzkum. Praha: Portál.

Ritchie, J., Lewis, J. (2003) Qualitative Research Practice. A Guide for Social Science Students and Researchers. London: SAGE.

Švaříček, R., Šedová, K. (2007) Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách: pravidla hry. Praha: Portál.

Hejzlarová, E., Muralová, M., Štěpánková Štýbrová, M. (2023) Fantastická data ve veřejné politice a jak je využít. Praha: Karolinum.

Doplňková literatura

Blaikie, N. (2007) Approaches to Social Enquiry. Polity Press.

Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. (Eds.). (2005). *The Sage Handbook of Qualitative Research* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Marshall, C. & Rossman, G. B. (1998). *Designing Qualitative Research*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Schreier, M. (2012) *Qualitative Content Analysis in Practice*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Silverman, D. (2000) *Doing Qualitative Research. A practical handbook*. Thousand Oaks, CA: Sage.